

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II

„Gazeta” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
La administrațiune, piața mare Nr. 22, etajul I. Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu duna în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a. sau 15 bani.
Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 75.

Brașov, Luni, Marti, 5 (17) Aprilie

1888.

Nou abonament

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Aprilie 1888 et. v. ea s'a deschis nou abonament în care invităm pe teji amicii și eprijitorii folei noastre.

Prețurile abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci,
pe șase luni 20 franci,
pe un an 40 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domni, cari se vor abona din nou, să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 4 Aprilie st. v. 1888.

De când s'a suit pe tronul Germaniei împăratul Frideric III, declarând în manifestele lui, că voiesce să înangureze o domnie a păcii, s'au mai liniștit puțin spiritele în Europa, der în fond situațiunea generală nu s'a schimbat întru nimic, ci a rămas totu așa de serioasă și amenințată ca mai înainte.

Dovada cea mai învederată despre acesta ni-o produce noul proiect de lege, ce s'a prezentat parlamentelor din Viena și Peșta, cu privire la prelungirea facultativă a serviciului militar activ de trei ani.

N'a fost de ajuns că prin legea glotelor serviciului militar de doi-spre-dece ani s'a prelungit cu alți doi-spre-dece ani; n'au fost de ajuns imensele sarcini ce trebuie să le suporte aji locuitorii acestei monarhii pentru armată, ci facuma vine administrațiunea de război și reclamă dela ei o nouă jertfă.

Noul proiect de lege, ce l'am amintit mai sus, stabilește ca în viitor „după cum va cere trebuința și la ordinul expres al monarhului” ministrul de război să fie îndreptățit, a prelungi în acele corpuri de armată, în cari va afla de lipsă, serviciul soldaților, cari au servit activ deja trei ani conform legii, însă așa ca acesta prelungire să nu trecă peste un an. Va să dică i se acordă administrațiunei de război dreptul de a prelungi serviciul activ de trei ani, încă cu un an.

Motivul, cari au îndemnat administrațiunea de război a lua acesta măsură, ce îngreuăză atât de mult sarcinile impuse cetățenilor prin serviciul militar, se dice că sunt dictate de considerațiunile esteriore și de serioșitatea situațiunei generale politice.

Organul stângei moderate maghiare, „Budapester Tagblatt” presupune, că proiectul de lege din vorbă nu urmărește deocamdată alt scop, decât de a înmulți contingentul trupelor din Galizia, fără ca spre scopul acesta să fie de lipsă a se face o mobilizare parțială. Prin aceea că se crează posibilitatea de a se înmulți contingentul de pace al întregii armate active în mod facultativ,

se crede că se va lua Rusiei orice pretext de a imputa că se ia măsură de război, și scopul înmulțirii forței armate se crede a se ajunge astfel pe cale pacifică.

Förte bine observă însă numitul diară, că vrându a se satisfăce pentru moment unei trebuințe, se admite în genere o durabilă estindere a timpului de serviciu, deși numai în mod facultativ. Căci cu toate că prelungirea serviciului militar o face dependentă proiectul de lege de „nepărată trebuință” și de „ordinul expres al monarhului”, se proclamă totuși în teorie pentru durată posibilitatea de a constringe pe soldați din toate corpurile de armată, ca în loc de trei ani să servescă activ patru ani.

Este prin urmare förte justă părerea acelor, cari cer să se mărginescă puterea discreționară, ce se reclamă în favoarea administrațiunei de război prin memorandumul proiect de lege, ca dintr'o măsură dictată de trebuințele momentane de apărare în Galizia, să nu rezulte o durabilă îngreunare a sarcinii serviciului militar pentru populațiunea întregii monarhii.

Austro-Ungaria și Rusia.

În cercurile oficiale turcesci din Constantinopol se ivește tema de o încăerare între Austria și Rusia. Acesta din urmă este bănuțit de a ațița o răscălă în Bosnia și Herțegovina cu scopul de a vedea o parte a armatei austro-ungare ocupată acolo.

Prințul rus Panjev, care stă în fruntea comitetelor slave din Petersburg, a dat instrucțiuni generalului Casacilor, Akimow (care se află de doi ani în mănăstirea rusă Pantelimon din Constantinopol cu mulțime de peregrini ruseci ce mereu sosesc acolo și pe cari poliția turcescă îi supraveghează strict) să renunțe la planurile pentru Bulgaria, și totă activitatea să și-o concentreze asupra Bosniei, pentru ca să organizeze acolo bande de insurgenți contra administrațiunei Austro-Ungariei.

Afară de acesta Rusia agită în mod förte viu în Macedonia împotriva Austro-Ungariei.

Proclamațiune contra prințului Ferdinand.

O telegramă din Piroț împărtașește, că o nouă proclamațiune revoluționară împotriva prințului Ferdinand a fost confiscată Vineri la Turtucaia, un sat de lângă Dunăre. În proclamațiune se protestează împotriva usurpațiunei de tron de către prințul Ferdinand și îndemăă pe Bulgari să și ție gata puscile și săși umple cartușierele.

După cele din urmă informațiuni sosite din Sofia, totu la Piroț, măsuri particulare au fost luate cu scop de a spori siguranța persoanei prințului Ferdinand. Strajele de noapte împrejurul Pa-

latului sunt întărite prin omeni credincioși, prințul se arăta förte puțin pe uliță.

Circulă șgomotul, că în mai multe garnisone din provinciă s'au făcut arestări.

Turburările țărănesci în România.

Mai multe comune rurale din România s'au revoltat în zilele din urmă, așa că a trebuit să intervină oștirea ca să potolască mișcarea. Acestă mișcare, care a fost îndreptată în contra autorităților comunale a arândașilor și a proprietarilor, a produs mari îngrijiri în capitală. Eată ce scrie „România liberă”, organul oficial al guvernului actual, despre turburările țărănesci:

Mișcarea țărănilor din Ilfov a putut începe sub o înfățișare politică, aji însă ea a degenerat într'un adevărat asalt în contra proprietății. În toate satele răsculate faptele au fost identice. — Mai întâi alungarea autorităților comunale, însoțită adese de violențe asupra persoanelor, violențe ce au mers până la moarte, mai în urmă prădări la casele arândașilor și proprietarilor. Pretutendeni apropie, acestora li s'au devastat cu totul imobilele li s'a scos porumbul din pășuni, și pe alocuirea locurile de arătură au fost luate în silnicie.

Programul de asemenea a fost identic. — Pretutendeni s'a spus că ar fi venit ordine din București să se dea țărănilor locurile cu dijmă din dege una, ierbăritul numai l leu, și porumbul cum o fi. Cum se vede nu se mai poate explica mișcarea printr'un fel de spontaneitate. O lozincă a fost dată și de sigur se poate găsi urma unei agitațiuni culpabile.

Se vor face sforțările cele mai mari pentru a se pute pune mâna pe ițele acestei odiose incenării. În așteptare guvernul e silit să ia măsuri energice de represiune, și mulți din nenorocii cari au fost întăritați vor plăti câte mai înainte de mișei cari i-au pus în mișcare. Ecă dispoșiunile ce sunt până acum în curs de execuțiune:

Unul din punctele cele mai tulburate din plasa Dâmbovița este Valea Păsării și linia Brânești, Móra Domnească și Afumați. Dealtminte în Afumați a izbucnit mișcarea cu adevăratul ei caracter de atentat în contra proprietății. Pe acea linie se găsește: secretarul general alți ministerului de interne, judecătorul Tătărănu și procurorul Cârlova. Au la dispoșiia lor două companii de linie și două escadron de cavaleriă.

În Brânești ordinea e restabilită deplin și toți capii mișcării arestați au fost espediați la București sub escorta unui detașament de geniu.

Astădi ordinea se va restabili în Móra Domnească, și, de-ore-ce ordinul este dat ca să se procedă cu cea din urmă energie, s'a mai trimis acolo un escadron de roșiori.

Altă centru de răscălă plecat din Fierbinți s'a întins prin Creața-Leșile, Dascălu, până la Crătunești. În Creața-Leșile s'au comis devastări în contra proprietarilor și cărciumarilor din localitate. Acolo sunt trimise: un batalion de vânători și două escadron de cavaleriă, din cari unul trecându prin Tunari a explorat părțile acelea cu patrulă preventive.

Acastă expedițiune, după ce va restabili ordinea în Creața-Leșile și cătunele vecine, se va instala în Grecii și Grădiște, puncte cari sunt și ele agitate.

În cel din urmă moment (aji dimineță) mișcarea a izbucnit și în Lipia-Bojdani, unde devastățiuni enorme au fost comise la arendași, și unde comersantul Nicolae Filip a dispărut. În această direcțiune ajutoare imediate au pornit, ca să întărescă trupele locale din Fierbinți.

Alte puncte ale districtului nu sunt amenințate. Cum însă agitațiuni culpabile s'au semnalat în Colentini, o companie de linie a fost trimisă într'acolo. Cu deosebire în vecinătatea Bucureștilor autoritățile au ordin să sezeze de cea mai mare rigore, căci cu cât te apropi de oraș cu atât starea materială a țărănilor este mai bună, așa că aci agitațiunea nu are nici măcar pretextul miseriei.

În altă plasă, la Lămoștii din Negoști, țigani veniți tocmai din Afumați resculară pe congenerii lor. Suprefectul local însă, om förte energic, și căruia i se trimisese ajutoare serioase, a purces pe dată la represiunea turbarilor și a restabilit ordinea.

Îndată ce liniștea va fi restabilită, suntem siguri că guvernul se va ocupa de întreaga situațiune a țărănilor. Mai pretutendeni administrațiunea communală fusese executată neomenescă față cu țărăni. Pe alocuirea arândașii și proprietarii nu aplicaseră cu sinceritate contractele agricole. Astfel rêu-voitorii au putut găsi un teren princiios pentru propagarea ideilor subversive.

Sunt indicii certe, că încurându să pot începe lucrarea de ameliorățiune.”

„Unirea” nu e mulțumită cu modul cum s'a tractat chestiunea turburărilor țărănesci în cameră și mai ales nu e mulțumită cu declararea ce a făcut o primul-ministru, promițându că va lua chiar „măsuri extreme” spre a face să „reviă domnia legii.” „Unirea”, care nu crede că prin luarea de „măsuri extreme” s'ar pute liniști țărăni și stabili domnia legii, scrie între altele:

Domnia legii am stabili-o noi, apucându-ne să întrebunțăm măsuri represive extreme contra celor ce s'au sculat cerendu pâne?... Am stabili o domnie a legii mai crudă și mai neomenosă decât chiar aceea, ce se stabilește în Irlanda. Și, ce dicem? n'am stabili nici o domnie a legii. Nu. Am stabili din potrivă o domnie a nelegalității. Care e pricina adevărată, capitală, care a făcut pe țărani să nu mai rabde în piele și să se scole? Cine poțe tăgadui că n'ar fi miseria? Nimeni. Și a așa de adevărată încâtă nici unul din cei cari au vorbit eri în cameră n'au putut face. Toți au recunoscut că e așa. Dér să ne dăm sēmă și de pricinile miseriei. Oh! când ne vom apuca să studiem acesta, vom vedea limpede, ca lumina soarelui, că, decă țărănul suferă și e miserabil, decă a ajuns în stare să n'abă ce mânca, e pe de o parte

să nu facă altă treabă decât să mănușească mâna lui Dumnezeu.

